

1766, 23.

SPECIMEN *No. 5b.*

CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM

DE

I V R E

STATVTORVM NON CONFIRMATORVM

Q V O D

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

P R A E S I D E

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISBVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XXVII. SEPTEMBR. ANNO MDCCCLXVI.

DEFENDET

GOTTLIEB MARTINVS PVHLE

NVMBVRG.

L I P S I A E

LITTERIS VIDVAE LANGENHEMIAE.

STATUTORVM NON CONFIRMATORVM
I V R E
P R A E S I D E
D. CHRISTIANO HENR. BREYNING
GOTTLIEB MARTINVS VON
L I P S I A E
LITTEAE VBIQUE LAEGERHEIT

DE

I V R E

STATVTORVM NON CONFIRMATORVM.

---

§. I.

 Non est recentioris iuris inuentum, quod statuta a corporibus seu collegiis licitis condantur; non tamen adferere ausim omnium statutorum valorem ex solo Romano iure deducere. Suo iam tempore Decemviri populo Romano hanc praescripserant legem, TABVLA VIII. SODALES LEGEM

inmo

A 2

QVAM

QVAM VOLENT DVVNE QVID EX POBLICA
 CORRVPANT SIBI FERVNTO. Equidem So-
 dales, vt recte monuit *Iac. GOTHOFRED. ad h. Tab.*
 nulli alii fuere quam *fratres arvales*, qui eo tempore
 collegium licitum constituebant, quod et materiae nexus
 in ipsa tabula probat, quae de praediatorio iure agit;
 tamen cum alia collegia corporaque in republica ro-
 mana confirmarentur, ad ea quoque haec lex extensa
 videtur. Concedit ergo haec lex Decemviralis collegis
 et sodalibus ius sibi ferendi legem, seu conventionem
 communem faciendi, ea tamen cautione, *dumne quid ex pu-
 blico iure corrumpant*, vel, quod idem est, dumne quid statuunt
 publice constituto iuri contrarium. Non quidem ne-
 gandum, interdum priuatos pactionibus suis aliquid con-
 stituere inter se posse, legibus contrarium, tamen non
 fiat contra legem expresse prohibitiuam, aut absolute
 praecipientem, aut contra publica iura; Si enim in his
 pactionibus quid innouaretur, haec innouatio nullius
 momenti est, ex autoritate *PAPINIANI* in *L. 38. π. de
 pactis.* Sic affirmat *VLPIANVS* in *L. 31. eod. Pacisci
 contra edictum aedilium omnimodo iicere, siue in ipso ne-
 gotio venditionis gerendo conuenisset, siue postea.* Sic
 omni-

omnino sodalibus licuit forsitan in suis legibus seu statutis a legibus civilibus illis recedere, a quibus cuius priuato alias recedere licebat.

§. II.

At vero, cum et nostrates in Germania nostra et collegiis societatibusque statutorum conficiendorum ius indulgeant, videndum, an ex romanis legibus haec ipsa potestas origines habeat, et in quantum lex illa decemuiralis adhuc valeat. Non nego, in tantum legis decemuiralis adhuc superesse valorem, vt inter collegiorum licitorum iura hoc referamus, vt statuta condere possint. Vtrum vero semper nostris moribus confirmatione egeant, an ex romano iure valeant absque confirmatione, dumne quid ex publico corrumpant, infra videbimus.

§. III.

Potius ipsorum statutorum prius origines videamus, et haec, vt distinctius tractari possint, alia urbium statuta, alia collegiorum opificum, alia denique reliquorum collegiorum licitorum separatam tractationem exigunt. Vix caperent pagellae, si nominatim singula collegia enumerare, deque eorum statutis historiam scribere velimus. Quis enim omnia collegia licita, quae sunt, quaeque fuere

olim, enarrare poterit. Ergo magis tantum de statutis *Gildarum*, vt vocant, seu collegiorum opificum, dein de urbium statutis, et tandem generalia quaedam de reliquis collegiis dicamus.

§. IV.

Quod ad Statuta collegiorum opificum attinet, sine dubio ante extructas vrbes, cum eorum labor videretur feruilis, cum collegia nondum constituerent, non poterant cogitari statuta. At, extructis sub Henrico Aucepe urbibus, ipsisque opificibus in ciuitates receptis, demum opificia aliam cepere habere faciem, maxime cum e pagis abesse iussi sint opifices, vt probauit *Petr. de LVDWIG* *Diss. de Opific. exule ex pagis*. Ante ergo Seculum XII sine dubio ipsa opificia ordinari coepta esse, inde concludo, cum, XII Seculo ipso iam mentio fiat societatum opificum vt probauit *HEINECCIUS* in *Element. Iur. Germ. Lib. 1. Tit. V. §. 121.* et in *Diss. de collegiis et corporibus opificum*. Neque videntur prima ipsa Statuta seu Articuli aliam cum ipsis Collegiis opificum habuisse originem, sed sine dubio, si coniecturae aliquid dandum, fuere ipsa praescripta, sub quibus collegia ab Imperatoribus confirmata. Factum dein subsequenter temporibus, quoties nouum corpus

corpus opificum confociaretur, vt suas quas vellent obligationes inuicem quoque conferberent atque Maiestati offerrent, quae per ea simul ipsum corpus sua autoritate confirmaret. Facile ergo patet in statutis opificum differentiam quandam statuendam inter ea quae ad confirmandum ipsum opificum corpus conscribuntur, et ea, quae iam corpus ipsum publica autoritate confirmatum conficit, vt communia sua negotia inuicem ad ea gerantur. Priora, cum simul ad originem collegii referenda, cum propria autoritate collegium semet ipsi confirmare comprobareque haud possit, nunquam, nisi maiestatis autoritate interueniente, constitui possunt.

§. V.

At ne idem dicamus de posteriori statutorum genere? Plerumque hanc alunt interpretes opinionem, vt egeant confirmatione, cuius opinionis quidem causam non peruideo, quippe alias nulla vis esset pacti, nisi a principe probati. Neque tamen ausim indistincte affirmare, non egere ea confirmatione, sed vi pacti communis valere, attendam potius cenfeo differentiam ab interno statutorum argumento desumptam. Rerum enim intelligens et attentus facile obseruabit, vel in statutis a

Col-

Collegio opificum confectis ea contineri, quae suae confociationis finem tangunt, sicque praeter confociatos illos opifices in communem illam conventionem consentientes nemini nec ius facere, nec obligare, arbitror, nullo tunc idoneo fundamento exigi posse maiestatis confirmationem tanquam necessariam, sed valitura illa tanquam pacta inter consentientes reliqua. Quodsi vero illa statuta vel contineant capita, quae ipsum confociationis argumentum non tangunt, aut communi iuri derogant, vel quae personas obligant et stringant, quae cum focii corporis non sint, in ipsas conventiones non consentire, nunquam ex his ipsis statutis dari potest obligatio, nisi expressa maiestatis confirmatio accesserat.

§. VI. Pergimus ad alterum statutorum genus scilicet urbium. Si ad illius iuris antiquitates respicimus, quas late persequi hic non licet, vix primis ab Henrico Aucupe extractis ciuitatibus iura statutoria reperiri potuisse probabile est. Nam cum in primis urbibus ipsam iustitiae curam illi, quos praefecisset Imperator, aut qui feudi iure postea iuri dicundo praerant, Aduocati vel Sculteti, si quae iura singulatia habebant ab ipsis Imperatoribus, in

in

in sedibus Episcopalibus ab ipsis Praesulibus confirmabantur, quod monstrant antiquissima, quae adhuc supersunt statuta Lubecensia, Hamburgensia, Susatensia, Colonien-
sia. At quod communi pactiois iure demum in vrbi-
bus statuta inualuerint, vix ante illa contigit tempora,
quibus ipsam Iurisdictionem, ciuiliūque causarum curam
ad se declinauerint ipsi burgenfes, qui videntur dein ad
suos mores conseruandos conuentionibus communibus
sibi statuta condidisse. Haec ipsa cum haud raro com-
muni iuri aduerfarentur, et quae his antiquiora essent sta-
tuta, vel ab Imperatoribus, vel a Principibus confirmata
essent, inualuisse videtur mos, vt et horum statutorum,
quae conderent communi pactioe confirmationem pete-
rent et impetrarent.

§. VII.

An vero horum confirmatio aequae necessaria sit, vi-
dendum. Si quae in statutis continentur, consideramus,
vel ad iustitiae capita pertinent, vel ad causas Politiae.
Ea capita, quae ad Politiae causas pertinent, vix egent ali-
qua confirmatione; nisi in iis quaedam continentur,
quae communibus Politiae Ordinationibus aduerfantur.
Causam addo. Scimus enim, Senatum in plerisque vrbi-

B

bus

bus Politiae curam a Principum concessione obtinuiffe. Quare et circa has causas plurima statutorum capita versantur. Quodsi itaque Senatus curam decori et Politiae urbium habet, habebit et ius necesse est, ordinandi ea, quae decorum ordinemque communem promouent. Posito hoc, si postea contineant Statuta eiusmodi ordinationes, nunquam probabitur, in his capitibus necessariam esse maiestatis confirmationem. Quod ad Capita iustitiae attinet, pleraque quae tractantur ad hereditatum bonorumque rationes spectant. Haec capita maximam partem antiqui iuris et consuetudinum continent, quare et haud raro ea statutorum ratio fuit, ut per illa resisterent impetui recepti peregrini iuris, quod patrios mores expellere ceperat, quo ea conseruarent. Si haec contineantur, cum iam pro iure haec valeant, receptioque peregrini iuris saluo iure patrio facta, non videtur necesse esse, ut confirmentur, sed valebunt iterum communi pactionis iure.

§. VIII.

At, si vel alia, quam quae legibus scriptoque iure contineantur, statuuntur Statuta, imoque ipsis iuribus contraria, vel ea quarum cura magistratibus senatuique
urbis

urbis commissa non est, vel quae personas obligent, quae urbis ciues subditique non sint, sic nec mediate nec immediate in statutarium ius consenserint, certissimum est, statutorum vim et obligationem nullam esse posse, nisi autoritas ipsi data fuerit maiestatis confirmatione. Quam si semel vero obtinere statuta, non tantum pro iure obligant, sed amplius non necesse videtur, vt persona maiestatis demortua, a successore ipsius denuo confirmationem petant. Quae enim a maiestate semel probata, sola maiestatem habentis personae morte non infirmantur, cum maiestas qualitas sit moralis imperii, quae non moritur, licet persona quae gerat, mortua sit.

§. IX.

Monstrauimus vero, dari statutorum quaedam genera, quae confirmatione aliqua non egeant, sed ex consensu, vt alia pacta, consentientes obligent. Quare si contingat, vt in rebus lites oriantur inter eos, qui in eiusmodi statutum consenserant, causaeque ad iudicium deducantur, eaeque decidi possent ex statutis, quae decidendae controuersiae argumenta continent, necessarium erit, vt, si iuste iudicare velimus, statutorum tunc ratio habeatur. Contra, si eius generis statuta sint, quae valere nequeant

B 2 absque

absque confirmatione, nisi ea accesserit, nullum decidendi
argumentum suppeditabunt, sed prius confirmatio quaerenda.

¶. §. X. Superest, ut de reliquis statutis reliquorum corporum collegiorumque quaedam dicamus, sed angustia libelli prohibet, et quae ad nostrum thema spectant, facile ex his, quae supra dicta sunt, poterant diiudicari, quae scilicet statuta obligent sine confirmatione, quaeque confirmatione principis et maiestatis egeant.

T A N T U M.

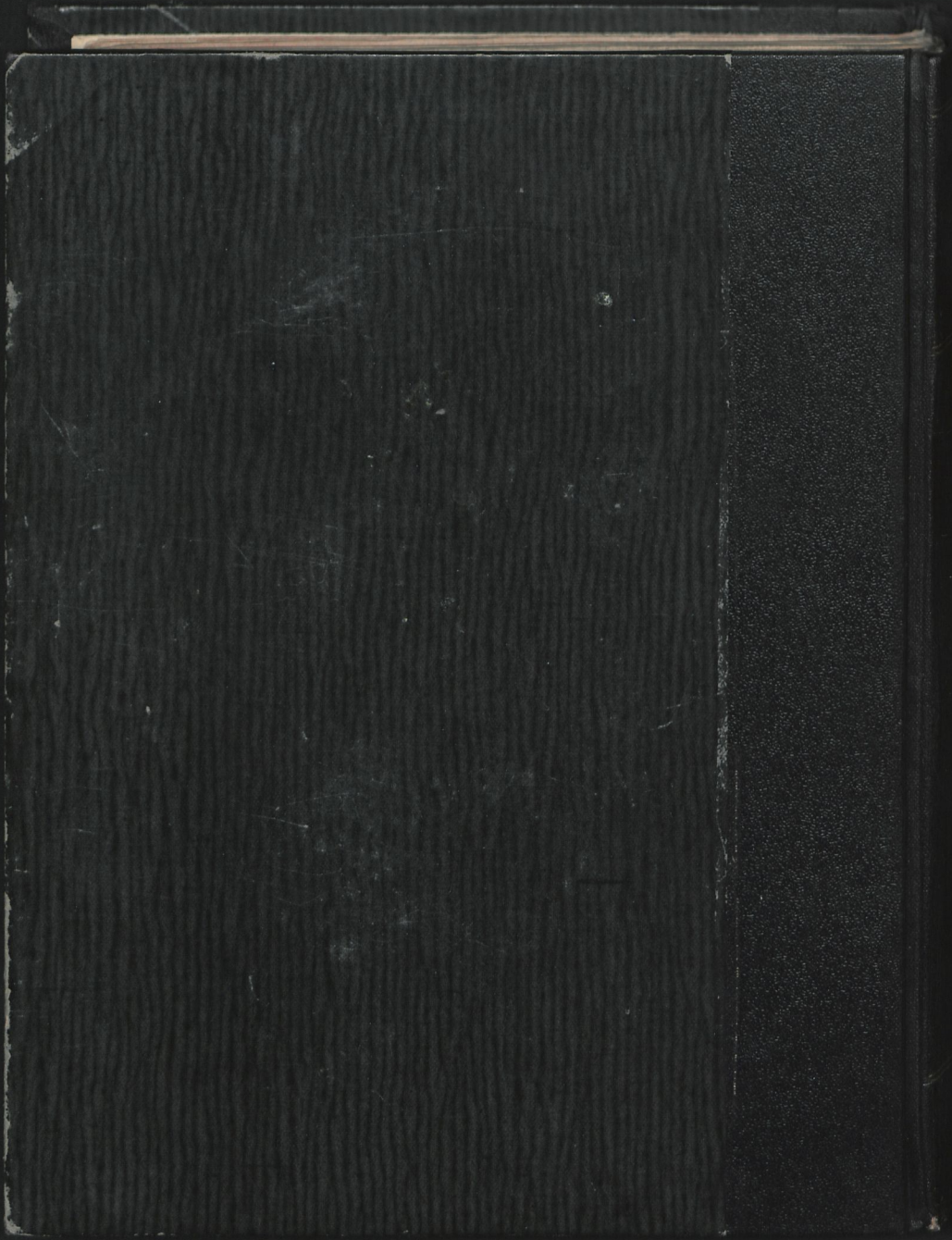

Leipzig, Diss. 1766 A-G

TA-01

1766, 23.

SPECIMEN

No. 5b.

CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM

DE

I V R E

STATVTORVM NON CONFIRMATORVM

Q V O D

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

P R A E S I D E

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISVVRG.

SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XXVII. SEPTEMBER. ANNO MDCCCLXVI.

DEFENDET

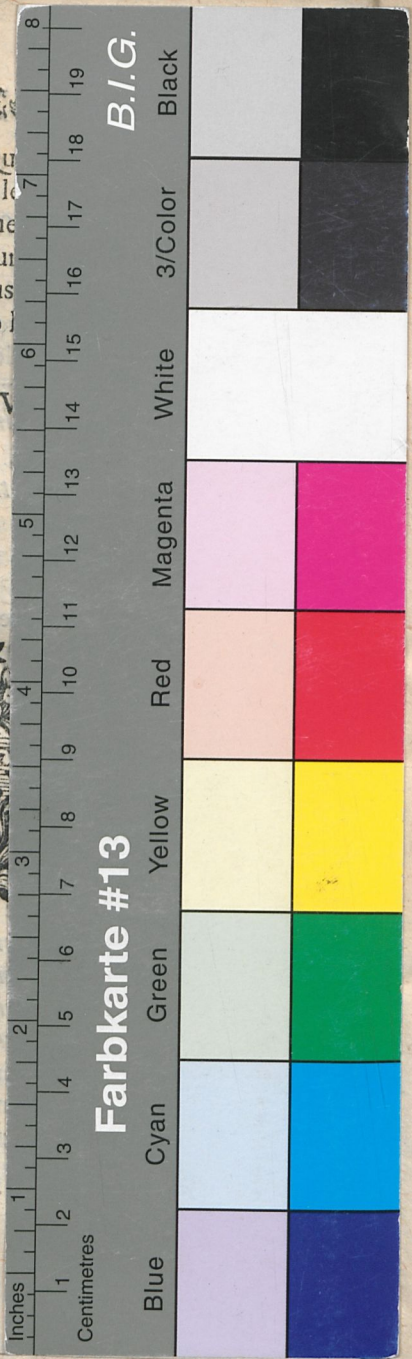
GOTTLIEB MARTINVS PVHLE

NVMBVRG.

L I P S I A E

LITTERIS VIDVAE LANGENHEMIAE.

B.I.G.

Farbkarte #13

Inches
Centimetres

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black